

Bibliotheek trekt meer jeugdleden dan ooit

Ook aantal leden t/m 30 jaar groeit sterk

Nog nooit waren zoveel kinderen en jongeren lid van de openbare bibliotheek: in 2024 waren dat er 2,4 miljoen (0 tot 18 jaar), goed voor 73% van alle Nederlandse jeugd. Ook jongvolwassenen tot en met 30 jaar sloten zich meer aan. Daarmee groeide het totaal aantal leden in 2024 met 2 procent naar ruim 3,7 miljoen, ruim één op de vijf inwoners. De groei gaat hand in hand met een forse groei aan activiteiten, een impuls van leden door de Bibliotheek *op school* en meer medewerkers en vrijwilligers bij bibliotheken dan voorgaande jaren.

Klaas Gravesteyn, directeur Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB): "Bibliotheken weten een recordaantal jongeren aan zich te binden en te boeien. In een tijd waar smartphones en social media steeds meer aandacht opeisen van de jeugd is dat een prestatie van formaat. Onze ambitie is om alle kinderen, in de buurt én op school, te bereiken. Met onze collectie, cultuuraanbod, maakplaatsen en studieplekken is de bibliotheek onmisbaar voor de ontwikkeling van onze jeugd."

Minister Moes (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap): "Ik ben er ongelooflijk blij mee dat het aantal jongeren en kinderen dat lid is van een bibliotheek zo hard is gegroeid. Lezen is essentieel voor alles wat je doet. Of het nu gaat om school, een vervolgopleiding of je plek vinden in de samenleving. Bibliotheken spelen een centrale rol bij het bereiken van jongeren in heel het land, voor leesplezier en leesvaardigheid."

Jeugd én jongvolwassenen ontdekken de bibliotheek

De bibliotheek zit in de lift. In 2024 was op vele vlakken groei zichtbaar. Hiermee wordt de stijgende lijn van 2022 en 2023 voortgezet. Wat vooral opvalt, is het historische aantal jeugdleden; bijna driekwart van alle kinderen tot 18 jaar in Nederland is lid van de bibliotheek. Ook meer jongvolwassenen (18 t/m 30 jaar) werden lid. De bibliotheek wordt voor hen steeds laagdrempeliger: een toenemend aantal bibliotheken biedt jongeren ook na hun 18e verjaardag een gratis of gereduceerd lidmaatschap.

Bibliotheek als spil in de samenleving

Naast het lenen van boeken weten bezoekers de bibliotheek ook te vinden voor andere dienstverlening. Dit past in de transitie van uitleenbibliotheek naar brede maatschappelijke bibliotheek in het hart van de lokale samenleving. In 2024 organiseerden bibliotheken bijna 398 duizend activiteiten, een stijging van 18% ten opzichte van 2023. Met de groei in het aantal georganiseerde activiteiten werden er ook meer deelnemers bereikt. In totaal hebben de bibliotheken in 2024 ruim 5,4 miljoen deelnemers aan activiteiten geregistreerd. Dat is 11% meer ten opzichte van de 4,9 miljoen deelnemers in 2023. Vooral het aanbod rond educatie en ontwikkeling groeide sterk (+30%). Het gaat hierbij om activiteiten als digivaardigheids cursussen, taal oefengroepen en activiteiten op het gebied van cultuureducatie, mediawijsheid, digitale geletterdheid en digitaal burgerschap.

Investerings in bibliotheken lonen

De aanpak de Bibliotheek *op school* bereikte in schooljaar 2023- 2024 meer leerlingen dan ooit: 876 duizend in het primair en voortgezet onderwijs. Met expertise van de lokale bibliotheek stelt de school een boekencollectie samen en ontwikkelt de school een lees(bevorderings)beleid, waardoor zij vanaf jonge leeftijd vanzelfsprekend toegang krijgen tot

een brede collectie. Ook het programma BoekStart in de kinderopvang liet de afgelopen jaren een forse groei zien. Dankzij het Masterplan Basisvaardigheden en de aangekondigde investering oplopend tot 50 miljoen euro per jaar vanaf 2028 worden deze aanpakken de komende jaren verder structureel geborgd. Daarbij is er de zogenoemde SPUK-regeling die bibliotheken inzetten voor meer vestigingen en mogelijkheden om dienstverlening op bestaande locaties te verbeteren of uit te breiden. De meeste bibliotheken hadden de SPUK-gelden in 2024 nog niet volledig ingezet. Vanwege onder meer de lange doorlooptijd van projecten, is het effect nog beperkt terug te zien in het aantal bibliotheeklocaties en de gemiddelde afstand tot de bibliotheek. Uit ander onderzoek blijkt dat de meeste Nederlanders op de fiets naar de bibliotheek gaan. De gemiddelde fietsafstand naar een bibliotheekvestiging of servicepunt was in 2024 net als het jaar ervoor 1,8 kilometer.

De mensen achter de bibliotheek

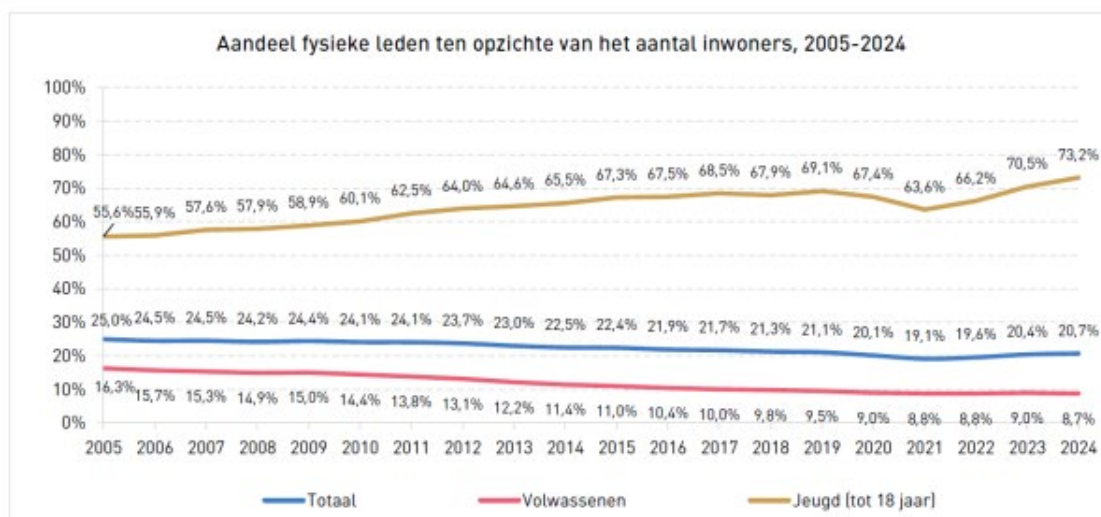
De groeiende rol van de bibliotheek is alleen mogelijk dankzij de inzet van circa 8,3 duizend medewerkers (+4 procent) en bijna 28 duizend vrijwilligers (+6 procent). Het aantal vrijwilligers was nog niet eerder zo hoog. Mede dankzij hun bijdrage neemt het aantal georganiseerde activiteiten en de reikwijdte van de brede dienstverlening toe. Daarmee groeit de betekenis van bibliotheken voor de samenleving verder.

Online Bibliotheek groeit verder

Het gebruik van de online Bibliotheek groeide sterk. In 2024 werden circa 5,8 miljoen e-books (+5%) en ruim 2,6 miljoen luisterboeken (+14%) uitgeleend. Daarmee is het digitale gebruik structureel hoger dan vóór corona.

Over het onderzoek

De cijfers zijn afkomstig uit de jaarlijkse Gegevenslevering Wsob, uitgevoerd door de KB, nationale bibliotheek, in samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en het openbare bibliothekenetwerk. De volledige onderzoeksresultaten zijn na publicatiedatum terug te vinden in het dossier [Bibliotheekstatistiek 2024](#) (link actief vanaf 11-09-2025 06.30 uur).

Figuur 1 - Ontwikkeling van het aantal leden (totaal, volwassenen en jeugd) van openbare bibliotheken ten opzichte van het aantal inwoners, 2005-2024.

Figuur 3 - Ontwikkeling van het aantal activiteiten dat openbare bibliotheken organiseerden, 2014-2024. * Tussen 2020 en 2022 zijn niet alleen fysieke activiteiten, maar ook activiteiten in andere vorm opgevraagd. ** Vanaf 2022 is de vraagstelling voor bibliotheken in een gecombineerde instelling aangepast om het aantal activiteiten dat georganiseerd wordt vanuit de bibliotheekfunctie tegen het totaal af te kunnen zetten. Voorheen werd het aantal activiteiten georganiseerd door deze bibliotheken ook specifiek uitgevraagd voor de bibliotheekfunctie, maar was er geen zicht op de verhouding tot het totaal en de totstandkoming van de aantallen.

[Infographic 2024](#)

Noot voor de redactie:

- Voor vragen en interviewverzoeken kunt u contact opnemen met Thierry van Es, persvoorlichter van de KB: thierry.vanes@kb.nl, 06-15858085.
- De KB verzamelt jaarlijks bibliotheekgegevens als onderdeel van [de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen](#) (Wsob). De cijfers van 2024 zijn (vanaf 11-09, 6.30) te zien via [Bibliotheekstatistiek 2024](#).

Over de KB:

De KB is de nationale bibliotheek van Nederland. De KB verzamelt, bewaart en onderzoekt. Samen met onze erfgoedpartners, de openbare bibliotheken en wetenschappelijke instellingen bieden we iedereen de mogelijkheid om te lezen, leren en zich te ontwikkelen. Zo dragen we bij aan een slimmer, vaardiger en creatiever Nederland. www.kb.nl.

Over de VOB:

De Vereniging van Openbare Bibliotheken ([VOB](#)) is de branchevereniging van en voor openbare bibliotheken. VOB ondersteunt bibliotheekdirecteuren bij hun maatschappelijke opgaven: leesbevordering, digitale inclusie en een leven lang ontwikkelen. Dit doen we door belangenbehartiging, vormgeven van goed werkgeverschap, en het organiseren van dialoog en kennisuitwisseling.

Over de SPN:

De Stichting Samenwerkende POI's Nederland ([SPN](#)) is de organisatie van de gezamenlijke Provinciale Ondersteuningsinstellingen (POI's). SPN organiseert de samenwerking tussen de negen POI's en andere organisaties. Vanuit de Wsob zijn de POI's o.m. verantwoordelijk voor het interbibliothecair leenverkeer (IBL) en de ontwikkeling van innovaties ten behoeve van lokale bibliotheken.

KB } nationale
bibliotheek

